

УДК 81'24:378:001.89(477)(045)

DOI <https://doi.org/10.32782/cuj-2025-4-13>**Чорноус Оксана В'ячеславівна**

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри мовної підготовки

Донецького державного університету внутрішніх справ

ORCID: 0000-0001-8770-8869

**МОВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У КОНТЕКСТІ ФАХОВОЇ
ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД**

Стаття присвячена теоретичному осмисленню мовної та мовленнєвої компетентності фахівців і науковців в умовах посилення вимог до фахової та наукової комунікації українською мовою. Узагальнено сучасні наукові підходи до розуміння мовної компетентності як інтегрального показника сформованості знань, умінь і навичок, необхідних для ефективного використання державної мови в професійному та науковому середовищі. Окреслено її двовекторність (теоретичний і практичний компоненти), звернуто увагу на діалектичну єдність мови й мовлення. У роботі схарактеризовано типові лексичні і стилістичні порушення (росіянізми, плеоназми, багатослів'я, штампи), які сигналізують про недостатній рівень мовної культури в офіційно-діловому та науковому стилях. Проаналізовано ключові чинники, що перешкоджають формуванню високого рівня володіння державною мовою: вплив чужомовного (зокрема, російськомовного) середовища, соціальну інерцію, формальний підхід до викладання, психологічні бар'єри (ідентифікаційна невизначеність, комплекс меншовартості). Окреслено теоретичні засади вдосконалення мовної компетентності, серед яких – комунікативно-діяльнісний підхід, систематичне редагування власних текстів, використання практико-орієнтованих форм навчання, а також сучасні цифрові технології (онлайн-платформи, мобільні додатки, гейміфікація, симуляційні програми, штучний інтелект). Підкреслюється, що цілеспрямоване формування мовної компетентності є невіддільним складником професійної підготовки фахівців, умовою успішної академічної діяльності та важливим елементом сучасної української академічної культури й національної ідентичності. Перспективи подальших досліджень вбачаються у поглибленому аналізі сучасних академічних і професійних текстів, вивченні ефективності цифрових інструментів та розробленні спеціалізованих програм підвищення мовної компетентності для різних галузей.

Ключові слова: мовна компетентність, мовленнєва компетентність, академічна культура, науковий стиль, лексично-стилістичні помилки.

Chornous O. V. Language competence in the context of academic and professional activity: theoretical overview

The article is devoted to the theoretical comprehension of language and speech competence of specialists and scholars amid increasing demands for academic and professional communication in the Ukrainian language. Current scientific approaches to understanding language competence as an integral indicator of formed knowledge, skills, and abilities necessary for effective use of the state language in professional and academic environments are generalized. Its two-vector nature is outlined (the theoretical and practical components), and attention is drawn to the dialectical unity of language and speech. Typical lexical and stylistic violations (Russisms, pleonasms, verbosity, clichés), which, according to researchers, indicate an insufficient level of language culture in official-business and scientific styles, are characterized in the article. The key factors hindering the formation of a high level of proficiency in the state language are analyzed: the influence of a foreign-language (particularly Russian-speaking) environment, social inertia, a formal approach to teaching, and psychological barriers (identity uncertainty, inferiority complex regarding the Ukrainian language, linguistic conformism). The theoretical foundations for improving language competence are presented, including the communicative-activity approach, systematic self-editing of texts, practice-oriented learning formats, and modern digital technologies (online platforms, mobile applications, gamification, simulation programs, and artificial intelligence). It is emphasized that targeted development of language competence is an essential component of professional training, a prerequisite for successful academic activity, and a significant

© Чорноус О. В., 2025

Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

element of contemporary Ukrainian academic culture and national identity. Prospects for further research lie in in-depth corpus analysis of contemporary academic and professional texts, evaluation of the effectiveness of digital tools, and development of specialized language competence enhancement programs for various professional fields.

Key words: *language competence, speech competence, academic culture, scientific style, lexical and stylistic mistakes.*

Вступ. Основні положення Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» підтверджують статус української мови як основного засобу комунікації в різних публічних сферах суспільного життя, з-поміж яких – трудові відносини, культура, медіа, книговидавництво та книгорозповсюдження, реклама та охорона здоров'я [1]. Нею послуговуються у судочинстві, органах правопорядку, розвідувальних та державних органах спеціального призначення з правоохоронними функціями, у діяльності представників публічної влади, підприємств, установ та організацій державної і комунальної форм власності. Водночас дедалі більше поглиблюється розуміння державної мови як інструменту професійної ідентифікації та компонента академічної культури.

З огляду на це особливої актуальності набуває питання про належний рівень володіння фахівцями та науковцями українською літературною мовою, зокрема знання норм офіційно-ділового та наукового стилів в усній і писемній формі, а також умінь ефективно застосовувати їх на практиці. Підвищену увагу до цієї проблеми з боку громадськості ще в 2021 році підтвердило опитування компанії «Active Group», результати якого показали, що 85,2% респондентів підтримують ідею запровадження іспиту на рівень володіння мовою для державних службовців [2]. Останніми роками сформована мовна та мовленнєва компетентність перетворилася з переваги на обов'язкову вимогу до кожної особи, яка здійснює наукову чи професійну комунікацію. Розуміння цього, однак, не забезпечує від певної мовної недбалості, коли в науковому та професійному середовищі подекуди трапляються випадки вживання росіянізмів, невмотивованих іншомовних запозичень, спостерігається обмежений лексичний запас, невпевнене використання фахової термінології, труднощі з побудовою наукових текстів, дотриманням норм

академічного мовлення тощо, які знижують якість підготовлених текстів, ускладнюють комунікацію та перешкоджають успішній інтеграції в професійне та наукове середовище.

Актуальність формування мовної та мовленнєвої компетентності фахівців і науковців підтверджують численні вітчизняні дослідження. У фокусі уваги наукової спільноти перебуває як власне поняття мовної компетентності, яке науковці (М. Білогорка, Т. Мороз, Л. Сидоренко, Н. Тільняк, А. Бабій, С. Турлюк) трактують як комплекс знань і практичних умінь, потрібних для точного та доречного використання мовних ресурсів у професійній комунікації, так і специфіка поєднання теоретичної обізнаності та практичної здатності реалізовувати мовні знання в мовленнєвій діяльності.

Окрема увага зосереджується на типології мовних помилок. Дослідження Л. Масенко висвітлюють соціолінгвістичні чинники, які знижують якість мовлення, зокрема вплив суржику та іншомовного середовища. Ю. Селігей і М. Петровський аналізують лексичні і стилістичні порушення, акцентуючи на поширеності тавтології, багатослів'я та важливості редагування текстів.

Узагальнення наукових праць дає підстави стверджувати, що проблема є багатогранною й потребує подальших досліджень, зокрема щодо не досить вивчених чинників, що ускладнюють формування мовної компетентності, а також ефективних стратегій її розвитку в професійному та академічному середовищах.

Метою статті є теоретичне осмислення поняття мовної компетентності фахівців і науковців, основних труднощів та шляхів її вдосконалення у контексті професійної та академічної діяльності.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: 1) узагальнити сучасні наукові підходи до трактування мовної

компетентності; 2) схарактеризувати деякі лексичні та стилістичні помилки як сигнали недостатнього рівня мовної компетентності фахівця/науковця; 3) проаналізувати чинники, що впливають на формування високого рівня мовної культури; 4) окреслити теоретичні засади вдосконалення мовної компетентності в професійному та академічному середовищі.

Матеріали та методи. З урахуванням того, що дослідження має теоретичний характер у роботі використано загальні методи порівняння, узагальнення та систематизації основних відомостей про мовну та мовленнєву компетентність. На основі аналізу наукової літератури описано деякі лексичні та стилістичні помилки, яких припускаються фахівці та науковці в текстах, а також чинники, що впливають на формування високого рівня мовної культури.

Результати. Питання належного рівня володіння державною мовою безпосередньо пов'язане з поняттям мовної компетентності, що виступає інтегральним показником сформованості мовних знань, умінь і навичок, необхідних для ефективної професійної та наукової комунікації. Сучасні наукові підходи та нормативні документи визначають мовну компетентність як знання фонетичних, орфоепічних, лексичних, орфографічних, граматичних та стилістичних норм сучасної української мови [3, с. 1; 4, с. 2]. Вона охоплює комплекс знань, умінь і навичок з усіх видів мовленнєвої діяльності та передбачає здатність особи вільно сприймати й розуміти усну та писемну інформацію, критично її опрацювати, узагальнювати й відтворювати у зв'язній, логічно структурованій формі з доречним використанням мовних засобів [3, с. 1]. Отже, мовна компетентність поєднує як рівень обізнаності конкретного суб'єкта чи суб'єктів з ідеальною знаковою системою мови [5, с. 224], так і практичне володіння нею – усвідомлення мовних норм та здатність адекватно застосовувати їх у комунікативній діяльності [6, с. 61].

Формування мовної компетентності передбачає застосування комплексного підходу. Успіх цього процесу істотно залежить від того, наскільки мовці усвідомлюють, що мова є не просто системою правил, а інструмен-

том спілкування. Опановуючи мовні одиниці, фахівець та науковець отримують передусім ефективний засіб для передавання думок, реалізації комунікативних намірів. Це вказує на діалектичну єдність мови та мовлення, адже наявність у мовця стійких мовленнєвих навичок залежить від вироблення мовних навичок [7, с. 133–136]. Тож можемо констатувати доцільність комунікативної спрямованості навчання. Крім того, необхідно враховувати, що розвиток мовної компетентності охоплює одразу кілька взаємопов'язаних видів мовленнєвої діяльності, які спрямовані на розуміння (аудіювання, читання) і створення (говоріння, письмо) текстів. Саме тому опанування потрібних знань, умінь і навичок має спиратися на обидва процеси, що розвиває, своєю чергою, активність і креативність. Ще одним вагомим фактором вважаємо використання в роботі реальних або змодельованих ситуацій, як-от: обговорення, інтерв'ю, написання службових листів, повідомлень тощо, адже вони дають змогу здобувачам застосовувати мовні знання безпосередньо в дії. Це є ключовий чинник ефективності, оскільки саме через практику формується мовна компетентність.

Про недостатній рівень мовної компетентності можуть сигналізувати численні порушення орфографічних, морфологічних, синтаксичних, пунктуаційних норм, однак найбільш типовими у фахових і наукових текстах є лексичні та стилістичні аномативи, тож схарактеризуємо саме ці помилки докладніше. До цієї групи передусім уналежнюємо росіянізми типу *підчеркувати, прийняти участь, на протязі року, згідно приказу, не дивлячись на це*. Такі мовні одиниці постають у текстах внаслідок механічного перекладу та потребують обов'язкової заміни українським літературним відповідником. Типовими є також випадки вживання слів у невластивому значенні: *вірний підхід до справи, являється студентом, знаходиться на своєму місці, виглядає переконливо*. Вони є здебільшого свідченням некритичного ставлення мовців до процесу добору слів, ігнорування контексту, а іноді й обмеженого словникового запасу, коли фахівці не мають в арсеналі відповідних мовних ресурсів для адекватної заміни. Привертає увагу й інший

тип помилок – багатослів'я, що свідчить про не досить сформовані навички висловлювати думки лаконічно, зокрема в процесі підготовки великих за обсягом документів на кшталт протоколів, положень, інструкцій. У зв'язку з цим варто згадати конструкції типу «*ужити заходів для того, щоб ...*», які порушують принцип мовленнєвої економії, суперечать стислості як важливій і бажаній комунікативній якості та кваліфікуються як стилістичні аномалії [8, с. 22, 36].

Під час написання наукових текстів мовці так само припускаються багатьох лексичних та стилістичних помилок. Насамперед доволі складним може видатися завдання з уникнення невиправданих повторів, у результаті чого наукові розвідки рясніють такими конструкціями, як *вчені вивчають; у дослідженні було досліджено; крім названих, можемо ще назвати; внесок у розробку питання внесли*. Іншим різновидом порушень є надлишкове вживання мовних засобів, відоме як плеоназм. У мовознавстві описані випадки, коли прийоми словесної надмірності є вмотивованими в художніх творах, ораторських виступах, адже цього вимагає експресивність стилю, його образно-емоційне навантаження [9], однак у наукових текстах таке дублювання є зазвичай відхиленням від норми: *на мою власну думку, у результаті спільної співпраці, на переконання досвідчених експертів, найбільш оптимальним у цьому випадку вважаємо*. З-поміж багатьох варіантів плеонастичним монстром М. Петровський називає слово «*процес*», яке «в академічному вжитку є таким же частотним, як відомі табуйовані лексеми «для зв'язку слів» у емоційному мовленні певного неакадемічного соціуму»: *процес розвитку, процес проектування* тощо [10]. Автор зауважує, що брак прискіпливої роботи спостерігається не лише у формулюваннях на рівні тексту, а й у назвах тем досліджень. У юридичному дискурсі поширення набув мовний штамп «забезпечити безпеку», що є промовистим прикладом дублювання. Однак піддати таку конструкцію редагуванню доволі складно, адже вона перейшла до академічної сфери із законодавчих текстів, як-от Закону України «Про забезпечення безпеки осіб, які беруть

участь у кримінальному судочинстві» [11]. Перелік лексичних порушень доповнюють й інші типові звороти, які функціують у наукових текстах: *привести приклад, відіграє ключову роль у юридичній практиці, у роботі переслідуюмо таку мету, таким чином, підведемо підсумки, актуальність роботи обумовлена*.

З-поміж соціальних чинників, що ускладнюють підвищення рівня володіння державною мовою, варто виокремити вплив чужомовного середовища. Чимало з наведених помилок виникли внаслідок практики змішування мов, яка, за твердженням Л. Масенко, має довільний, спонтанний характер [12, с. 27]. Як зазначає дослідниця, спираючись на аналіз мовлення мешканців Кіровоградської області, суржик може набувати різних форм вияву навіть на індивідуальному рівні, а кількісне співвідношення елементів двох мов у ньому може змінюватися залежно від співрозмовника та комунікативної ситуації. Це означає, що мовленнєва поведінка фахівця чи науковця істотно залежить від зовнішніх факторів. При цьому постійне коливання між двома мовними системами спричиняє нестійкість мовних навичок, що своєю чергою знижує рівень мовної культури особи. Також доцільно окреслити вплив соціальної інерції, який розуміємо як звичку спілкуватися тією чи тією мовою з колегами, що «утримує» старі мовні моделі та нівелює потребу підвищувати рівень володіння державною мовою. Окрему групу становлять освітні чинники, серед яких варто назвати недостатній рівень викладання української мови. Так, у межах підвищення кваліфікації фахівці можуть проходити мовні курси, однак, якщо освітній процес побудований на формальному підході, орієнтований на теорію, а не на практику, результативність такого навчання буде доволі сумнівною. У цьому контексті також вважаємо за доцільне зазначити лімітований зворотний зв'язок з боку викладачів, що «ускладнює коригування помилок та отримання якісних рекомендацій щодо подальшого навчання» [13, с. 1]. Істотне значення мають і психологічні чинники, зокрема ідентифікаційна невизначеність, комплекс меншовартості щодо української мови. Деякі білінгви схиляються до мовного конформізму [14, с. 174],

що супроводжується зміною мовної поведінки під тиском носіїв іншої мови через бажання уникнути осуду чи насмішок. Ці фактори безпосередньо впливають на прагнення мовців опанувати нормативні форми, стежити за чистотою мовлення, збагачувати словниковий запас тощо.

Основними шляхами усунення мовних помилок та підвищення рівня володіння українською мовою в контексті наукової діяльності вважаємо систематичне редагування власних текстів, опанування норм наукового стилю, а також активне залучення до участі в лінгвістичних тренінгах, науково-практичних семінарах і мовних майстернях. Доцільно також ознайомлюватися з консультаціями, які надаються лінгвістами на онлайн-майданчиках. Прикладом може послугувати блог, який вів доктор філологічних наук, професор О. Пономарів, де кожен охочий міг отримати відповіді на запитання щодо української мови [15].

З-поміж інноваційних технологій формування мовної та мовленнєвої компетентності фахівців можемо назвати мовні тренінги, цифрові онлайн-платформи, інтерактивні курси та симуляційні програми, спрямовані на розвиток комунікативних умінь. Крім того, ефективним вважаємо використання мобільних додатків для вивчення мови, гейміфікаційних технологій, віртуальних мовних клубів і засобів доповненої чи віртуальної реальності, що створюють автентичне мовне середовище.

На думку дослідників, корисним інструментом для моделювання діалогів, тренування мовних навичок може бути й штучний інтелект [13, с. 7]. Такі інструменти сприяють підвищенню мотивації до опанування державної мови, забезпечують індивідуалізацію навчання та формують практичні навички професійного спілкування.

Висновки. У результаті проведеного аналізу з'ясовано, що формування мовної компетентності фахівців і науковців лишається актуальною проблемою сучасної мовознавчої та педагогічної науки. Виявлено, що найпоширеніші порушення в академічному та професійному мовленні на лексичному та стилістичному рівнях пов'язані з впливом іншомовного середовища, соціальною інерцією, формалізованим характером мовної підготовки та психологічними бар'єрами. Здійснений огляд наукових джерел засвідчив потребу в удосконаленні підходів до розвитку мовної компетентності, зокрема через упровадження мовних тренінгів, консультаційних форматів і цифрових інструментів навчання.

Перспективи подальших досліджень убачаємо в поглибленому аналізі сучасних академічних і професійних текстів для виявлення типових мовних порушень, оцінюванні ефективності цифрових ресурсів мовної підтримки, а також у розробленні спеціалізованих програм підвищення мовної компетентності для представників різних галузей.

Література

1. Про забезпечення функціонування української мови як державної : Закон України від 25.04.2019 № 2704-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#top> (дата звернення: 22.10.2025).
2. Українці добре знають українську мову та підтримують обов'язкові іспити з мови для держслужбовців. *Active Group*. URL: <https://activegroup.com.ua/2021/11/08/ukrainci-dobre-znayut-ukraynsku-movu-ta-pidtrimuyut-obovyazkovi-ispiti-z-movi-dlya-derzhsluzhbovciv/> (дата звернення: 22.10.2025).
3. Програма іспиту на рівень володіння державною мовою особами, які зобов'язані володіти державною мовою та застосовувати її під час виконання службових обов'язків : Рішення Національної комісії зі стандартів державної мови від 01 липня 2021 року № 36. URL: <https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/exam/vikonsluzhbobovyazkiv.pdf> (дата звернення: 22.10.2025).
4. Бабій А.П., Турлюк С.В. Комунікативна компетентність – основа професійної діяльності спеціаліста. *Молодий вчений*. 2023. № 1.1 (113.1). С. 1–5. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-113.1-1>.
5. Білогорка М., Мороз Т. Шляхи формування мовної компетентності особистості: науково-методичний підхід. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2015. Вип. 11. С. 222–228.
6. Сидоренко Л.М., Тільняк Н.В. Мовна та мовленнєва компетентності як складові підготовки спеціаліста технічного напрямку. *Вісник НТУУ «КПІ»*. 2015. Вип. 5 (II). С. 60–67.

7. Бабій І. Комунікативно-діяльнісний підхід до вивчення рідної мови у професійно-технічних навчальних закладах. *Молодь і ринок*. 2009. № 9. С. 133–136.
8. Селігей П. Типи багатослів'я в наукових текстах. *Українська мова*. 2013. № 4. С. 22–44.
9. Шиприкевич В.В. Що таке плеоназми? URL: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine9-6.pdf> (дата звернення: 22.10.2025).
10. Петровський М.В. Плеоназми у науковому тексті та їх переклад. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2015. Вип. 125(2). С. 46–55.
11. Про забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві : Закон України від 23.12.1993 № 3782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text> (дата звернення: 22.10.2025).
12. Масенко Л. Суржик: історія формування, сучасний стан, перспективи функціонування. *Studia Slavica Oldenburgensia*. Belarusian Trasjanka and Ukrainian Suržyk: Structural and social aspects of their description and categorization. Oldenburg, 2008. P. 1–34.
13. Варга Н.І., Войтенко Г.М., Тимчук І.М. Формування мовної компетентності здобувачів вищої освіти в умовах дистанційного навчання. *Академічні візії*. 2025. Вип. 42. С. 1–11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15127387>.
14. Прохоренко О.Ф. Комплекс малоросійства як причина поширення суржику. *Науковий часопис НПУ ім. М.П. Драгоманова. Серія 8. Філологічні науки (мовознавство)*. 2014. Вип. 6. С. 172–178.
15. Блог професора Пономарева. *BBC Ukrainian*. URL: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/roponariv> (дата звернення: 22.10.2025).

References

1. Pro zabezpechennia funktsionuvannia ukrainskoi movy yak derzhavnoi: Law of Ukraine on April 25, 2019 № 2704-VIII [On ensuring the functioning of the Ukrainian language as the state language]. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2704-19#top> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].
2. Ukrainci dobre znaiut ukrainsku movu ta pidtrymuiut oboviazkovi ispyty z movy dlia derzhsluzhbovtiv [Ukrainians know the Ukrainian language well and support mandatory language exams for civil servants]. *Active Group*. Retrieved from: <https://activegroup.com.ua/2021/11/08/ukraynci-dobre-znaiut-ukraynsku-movu-ta-pidtrimuyut-oboviazkovi-ispiti-z-movi-dlya-derzhsluzhbovtiv/> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].
3. Prohrama ispytu na riven volodinnia derzhavnoiu movoiu osobamy, yaki zoboviazani volodity derzhavnoiu movoiu ta zastosovuvaty yii pid chas vykonannia sluzhbovykh oboviazkiv [Program of the examination for the level of proficiency in the state language by persons who are required to know the state language and use it while performing official duties]: Rishennia Natsionalnoi komisii zi standartiv derzhavnoi movy [Decision of The National Commission on Standards of the State Language] on July 01, 2021 № 36. Retrieved from: <https://mova.gov.ua/storage/app/sites/19/exam/vikonsluzhboboviazkiv.pdf> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].
4. Babii, A.P., & Turliuk, S.V. (2023). Komunikatyvna kompetentnist – osnova profesiinoi diialnosti spetsialista [Communicative competence as a basis of a specialist's professional activity]. *Molodyi vchenyi – Young scientist, 1.1* (113.1), 1–5. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2023-113.1-1> [in Ukrainian].
5. Bilogorka, M., & Moroz, T. (2015). Shliakhy formuvannia movnoi kompetentnosti osobystosti: naukovometodychnyi pidkhid [Ways of forming a person's language competence: a scientific and methodological approach]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk – Current Issues of the Humanities, 11*, 222–228 [in Ukrainian].
6. Sydorenko, L.M., & Tilniak, N.V. (2015). Movna ta movlenniava kompetentnosti yak skladovi pidhotovky spetsialista tekhnichnoho napriamku [Language and speech competence as components of technical specialist training]. *Visnyk NTUU KPI – Bulletin of the National Technical University of Ukraine “Kyiv Polytechnic Institute”*, 5 (II), 60–67 [in Ukrainian].
7. Babii, I. (2009). Komunikatyvno-diialnisnyi pidkhid do vyvchennia ridnoi movy u PTNZ [Communicative and activity-based approach to learning the native language in vocational schools]. *Molod i rynek – Youth & market, 9*, 133–136 [in Ukrainian].
8. Selihei, P. (2013). Typy bahatoslivia v naukovykh tekstakh [Types of verbosity in scientific texts]. *Ukrainska mova – Ukrainian language, 4*, 22–44 [in Ukrainian].
9. Shyprykevych, V. V. (n.d.). Shcho take pleonazmy? [What are pleonasms?]. Retrieved from: <http://kulturamovy.univ.kiev.ua/KM/pdfs/Magazine9-6.pdf> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].
10. Petrovskiy, M.V. (2015). Pleonazmy u naukovomu teksti ta yikh pereklad [Pleonasms in scientific text and their translation]. *Aktualni problemy mizhnarodnykh vidnosyn – Actual Problems of International Relations, 125(2)*, 46–55 [in Ukrainian].
11. Pro zabezpechennia bezpeky osib, yaki berut uchast u kryminalnomu sudochynstvi [On Ensuring Security of the Persons who Participate in Criminal Legal Proceedings]. Law of Ukraine on December 23,

1993 № 3782-XII. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3782-12#Text> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].

12. Masenko, L. (2008). Surzhyk: istoriia formuvannia, suchasnyi stan, perspektyvy funktsionuvannia [Surzhyk: history of formation, current state, prospects for functioning]. *Studia Slavica Oldenburgensia. Belarusian Trasjanka and Ukrainian Suržyk: Structural and social aspects of their description and categorization*, 1–34 [in Ukrainian].

13. Varha, N.I., Voitenko, H.M., & Tymchuk, I.M. (2025). Formuvannia movnoi kompetentnosti zdobuvachiv vyshchoi osvity v umovakh dystantsiinoho navchannia [Formation of language competence of higher education students in distance learning conditions]. *Akademichni vizii – Academic Visions*, 42, 1–11. <https://doi.org/10.5281/zenodo.15127387> [in Ukrainian].

14. Prokhorenko, O.F. (2014). Kompleks malorosiistva yak prychna poshyrennia surzhyku. *Naukovyi chasopys NPU im. M.P. Dragomanova. Serii 8. Filolohichni nauky – Scientific Journal of Mykhailo Dragomanov State University of Ukraine. Series 8. Philological Sciences*, 6, 172–178 [in Ukrainian].

15. Bloh profesora Ponomareva [Professor Ponomarev's Blog]. Retrieved from: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/ponomariv> (Last accessed: 22.10.2025) [in Ukrainian].

Дата надходження статті: 04.11.2025

Дата прийняття статті: 08.12.2025

Опубліковано: 26.12.2025